

در عصر حاضر، دانایی به عنوان محور اصلی توسعه مطرح بوده و اصطلاحاً توسعه پایدار مبتنی بر دانایی، چشم‌انداز و یکی از اهداف مهم بسیاری از جوامع و کشورهای دنیا از جمله ایران می‌باشد. توسعه مبتنی بر دانایی بر این امر تأکید دارد که تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی با دانش کافی نسبت به محیط، جریان‌های موجود و تأثیرگذار بر جامعه، فعالیت‌های جاری، برنامه‌های آتی و نیازمندی‌های جامعه انجام پذیرد. چنین دانشی نیز با در اختیار داشتن اطلاعات با کیفیت و قابل اعتماد حاصل می‌گردد.

از طرفی، مطالعات علمی گویای آنست که بیش از ۸۰٪ داده‌های مورد نیاز سازمان‌ها در امور مختلف تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری، مدیریت، برنامه‌ریزی، اجرا و حتی عملیات روزمره ذاتاً مکانی بوده یا ماهیت و ویژگی‌های مکانی دارند. همچنین مشاهده شده است که قسمت اصلی همه تصمیم‌ها وابسته به موقعیت مکانی بوده و یا تأثیر مکانی دارند. بنابراین جهت نیل به توسعه پایدار مبتنی بر دانایی؛ وجود، دسترسی و استفاده از داده‌های مکانی مناسب، قابل اعتماد و باکیفیت در فرآیند تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی اجتناب‌ناپذیر می‌باشد. امروزه، زیرساخت داده مکانی یا SDI راه‌کاری برای دسترسی و استفاده از منابع مکانی موجود در کشور بوده و از این رو، در برنامه بسیاری از دولت‌ها در سطوح مختلف ملی، استانی و محلی گنجانده شده است.

زیرساخت داده مکانی را می‌توان این طور تعریف نمود: "مجموعه‌ای از سیاست‌ها، استانداردها، شبکه‌های دسترسی، داده‌های مکانی، سازمان‌ها و نیروهای انسانی که امور مختلف تولید، جمع‌آوری، ذخیره‌سازی، دسترسی و استفاده بهینه از داده‌های مکانی را تسهیل و هماهنگ می‌سازد. با جمع‌بندی مولفه‌های مختلف مطرح شده برای زیرساخت داده مکانی در کشورهای مختلف، می‌توان گفت SDI از ۵ رکن یا جزء تشکیل شده است. دو رکن از ارکان اصلی SDI، سازمان‌ها (و مردم) و داده‌های مکانی هستند. برای اینکه ارتباط بین سازمان‌ها و داده‌های مکانی را بتوان تسهیل کرد، سه جزء دیگر مورد نیاز بوده که شامل شبکه دسترسی به عنوان یک ابزار و محیط فیزیکی برای تبادل داده، سیاست‌ها و استانداردها می‌باشند.

هدف اصلی SDI را می‌توان ارتقاء و بهبود نظام تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی جامعه، با ایجاد یک زیرساخت مناسب از داده‌های مکانی بیان نمود که این زیرساخت از طریق فراهم آوردن زمینه مشارکت و همکاری کلیه دستگاه‌های اجرایی (به عنوان بخشی از فعالیت‌های روزمره) و بخش‌های خصوصی، دانشگاهی و تحقیقاتی در مدیریت بهینه داده‌های مکانی اعم از مطالعه، تولید، ذخیره‌سازی، بهنگام‌رسانی، بازیافت، نمایش، تبادل، به اشتراک‌گذاری، پردازش و به‌کارگیری حاصل می‌گردد.

در شرایط فعلی، کشور دارای منابع اطلاعات مکانی با کیفیت مناسب در سازمان‌های مختلف - که عملاً برای استفاده خاص آن سازمان‌ها بوده - می‌باشد. اما باید امکان استفاده از این سرمایه‌های موجود در سازمان‌های مختلف برای به‌کارگیری در کاربردهای دیگر توسط سازمان‌ها و دیگر کاربران وجود داشته باشد که این امر با توسعه SDI محقق خواهد شد.

در راستای مشارکت در توسعه SDI، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان گیلان از سال ۱۳۹۵ ضمن همکاری مستمر با سازمان نقشه‌برداری کشور نسبت به ایجاد و استقرار زیرساخت داده مکانی استانی اقدام نمود که پس از برگزاری جلسات کارشناسی و آموزشی با دستگاه‌های اجرایی (عضو گروه کارشناسی کاربران نقشه و اطلاعات مکانی) استان و علی‌رغم وجود

مشکلات زیاد، با مساعدت سازمان نقشه‌برداری کشور و اخذ برخی مجوزهای مورد نیاز و ابلاغ آن به این سازمان؛ ژئوپورتال زیرساخت داده مکانی استان گیلان را در سال ۱۴۰۱ به آدرس guilandsi.mpogl.ir راه‌اندازی کرد. در حال حاضر ۱۰ دستگاه اجرایی در این ژئوپورتال عضویت دارند که نسبت به ساخت و به اشتراک‌گذاری ۸۹ سرویس داده مکانی در این ژئوپورتال اقدام نموده‌اند. امید است با اخذ و ابلاغ سایر مجوزهای مربوطه از سوی سازمان نقشه‌برداری کشور و همکاری بیشتر دستگاه‌های اجرایی استان، اقدامات بیشتری در توسعه این زیرساخت و بهره‌مندی از مزایای آن در امور تصمیم‌گیری و مدیریت استان صورت پذیرد.